

Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds vilde benægte, at det var gamle Venstrekrav, der have fundet Udtryk i denne Lov, han sagde, at noget saadant havde Venstre aldrig i gamle Dage ønsket. Det ærede Medlem behøver blot at kaste et sparsomt Blik paa de Forhandlinger, som have været førte lejlighedsvis — ikke saa meget direkte om den egentlige Skattereform — mange Gange i dette Ting om Skattespørgsmaal for at se, at de Tanker, som have fundet Udtryk først i Ministeriet Reedtz-Thotts Forslag og senere i det Forslag, der foreligger her, ere Tanker, der mange Gange have været fremme fra Venstres Side. Jeg skal f. Eks. erindre det ærede Medlem om det Forslag, som Berg med flere Medlemmer, der endnu sidde i denne Sal, fremsatte i Samlingen 1889—90 om Overførelse af direkte Skatter til Kommunerne. Jeg skal erindre om den skarpe Kritik, der fra mange ledende Venstremænds Side er rettet baade mod Bygningsafgiften og Hartkornsskatterne. Det var aldeles ikke noget nyt, der blev fundet paa her, og sandelig vilde det ogsaa være mærkeligt, om det var noget nyt, thi intet Land i Verden har — vi kunne jo sige endnu i dette Øjeblik — en saa antediluviansk Skatteordning som vor, intet Land i Verden har en hundreedaarig Ordning af sine direkte Skatter, som der ikke paa noget væsentlig Punkt er rørt ved siden Oprindelsen. Man kan gaa hele den civiliserede Verden rundt, og man vil finde store afgørende Reforme paa den direkte Beskatnings Omraade hele Aarhundredet igennem. Endnu i Halvfemserne have vi den Række af Reforme, som egentlig er Forbilledet for denne Reform. Men vi kunne gaa tilbage til Halvfjerdsenerne eller Tresserne og længere tilbage til den store engelske Reform i Fyrreterne, og man vil finde Aarhundredet opfyldt af direkte Skattereformer. Kun vi have paa det nærmeste staaet stille. Og man vil finde den enestaaende Ubillighed i vort Skattesystem, at Indtægt og Formue, som i Aarenes Løb stadig have vokset sig til en større og stærkere Position i Sammenligning med faste Ejendomme, have været fritaget for direkte Skat til Staten. Det er denne store Ubillighed, der ganske naturligt til sidst maatte forme sig som en Begunstigelse af Byerhvervene i Almindelighed, kan man sige, paa Landboerhvervenes Bekostning. Det var denne Ubillighed, som med Nødvendighed maatte fremkalde et kraftigt Ønske om en Reform.

Dernæst er der Kommunernes Overbeholdning. Det er ikke her Tid og Sted til at komme nærmere ind herpaa, men vi vide alle, hvorledes dette har udviklet sig som Følge af den moderne Lovgivning paa de forskellige Omraader. Ogsaa dette maatte fremkalde Fordringen om Skattelettelse, som kun kunde komme ved en Ændring af hele Skattevæsenet. Agrarforeningen, som ogsaa tog andre Venstretanker op, har taget denne op, og denne Forenings Virksomhed skal ikke glemmes her, hvor vi staa ved Skattesagens Ordning. Den har givet et væsentlig Stød til, at vi ere komne saa vidt med denne Sag, som vi ere. Man var da allerede, før Reedtz-Thott forelagde sit Forslag, klar over, at man burde have en Reform, og i hvilken Retning den skulde gaa. Jeg skal tillade mig at minde om en Resolution, der blev vedtaget af de samvirkende jydsk Landboforeninger i Efteraaret 1896. Det ligger mig meget nær at minde om den, da jeg selv motiverede den og foreslog den paa Mødet. Den udtalte et bestemt Ønske om en Inddragelse af de hidtil skattefrie Indtægter og Formuer under den direkte Beskatning og en Lettelse for det med direkte Beskatning hidtil overbeholdte Hartkorn.

Men, som sagt, der var ogsaa en almindelig europæisk Udvikling paa dette Omraade, som har stor Betydning for Forstaaelsen af, hvad der her er fremkommet. Det er ikke et Ministerium af det ene eller det andet Parti, der har faaet den Grille at ville plyndre en Samfundsklasse til Fordel for en anden eller at ville benytte en økonomisk Sag til Løftestang for sit politiske Formaal. Nej, vi have ganske simpelt her i Danmark, saaledes som det saa ofte har været Tilfældet, ikke været Opfinderen af dette. Vi ere blot, noget sent endda, gledne ind i en stor almindelig europæisk Strøm. Det, der var det nærmeste Forbillede for vor Skattereform, ligger ikke langt borte. Det ligger i den Skattereform, der i 1893 blev indført af den preussiske Finansminister Miquel. Det var, kan man sige, det direkte Forbillede for den Reedtz-Thottske Skattereform. Tiden forbyder mig at komme nærmere ind paa at paavise det i Enkelthederne, men det er i øvrigt sikkert nok. En Rolle spillede ogsaa Bevægelsen i Sverige, som særlig fandt Udtryk ved Reformerne i 1885 og 1892, hvorved man afskaffede den gamle svenske Grundskat, „ränten“, nedskrev den og endelig erstattede den med en Skat efter Værdi ved „almäna Bevillin-